

ΠΕΤΡΙΕΣ ΣΤΟΝ ΗΛΙΟ

Φίλος μου και συντοπίτης, ὁ Σπῦρος Τρισμπάρδης, καθηγητὴς τῆς φιλολογίας, ἔγραψε κάποτε—δὲν ἔχει καμμιὰ χρονολογία,—αὐτὴ τὴ διήγησι. Βρέθηκε στὰ χαρτὰ του πέρσου ποῦ πέθανε, κ' ἡ οἰκογένειά του μοῦ τὴν παράδωσε μὲ τὴν ἄδεια νὰ τὴν κάμω ὅ,τι θέλω. Μοῦ φάνηκε πῶς ἀξίζει καὶ τὴ δημοσιεύω σχεδὸν ὅπως γράφηκε. Μὲ τὸ ἀπλὸ ἐρωτικὸ ἐπεισόδιό ποῦ τὸ ἐξιστορεῖ καταλεπτῶς, ζωγραφίζει ὅλη τὴ ζωὴ του πέρα-πέρα καί, χωρὶς νὰ θέλῃ, φανερώνει ὅλη του τὴν ψυχὴ. Εἶν' ἓνας ἄνθρωπος μέσα σ' αὐτὴ τὴ διήγησι. Κι' ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ποῦ "δὲν ἔκαμε ποτὲ του τίποτ' ἄλλο παρὰ νὰ πετροβολᾷ τὸν ἥλιο", μοιάζει μὲ πολλούς.

ΓΡ. Ξ.

Α'.

Ἐκεῖνο τὸ χρόνο ἤμουν καθηγητὴς στὴν Πάτρα. Νοσταλγοῦσα τὴν Ἀθῆνα καὶ τὴ Ζακυνθοῦλα μου, στεναχωριόμουν, καὶ τὶς ὥρες ποῦ δὲν εἶχα δουλειὰ νὰ μὲ παρηγορῇ, μπορῶ νὰ πῶ πῶς ἤμουν δυστυχισμένος. Δὲν τῶδειξα ὅμως. Οἱ καινούριοι μου φίλοι, στὸ Λεσχίδιο, στὰ Ψηλὰ—Ἀλώνια, ἀκόμα καὶ στὸ Γυμνασιαρχεῖο, δὲν εἶχαν πὺδ φαιδρὸ σύντροφο ἀπὸ μένα. Μάλιστα οἱ συνολήμικοί μου,—εἶχα κλεισμένα τὰ σαράντα,—ἀποροῦσαν πῶς κατῶθωνα νὰ διατηρῶ τόσο νεανικὴν ὄψιν καὶ χαρὰ, κ' ἔλεγαν πῶς αἰτία πρέπει νὰ ἦταν ἡ λευτεριά μου κ' ἡ μοναξιά μου. Τόσο πολὺ, ποῦ μολονότι περνοῦσα γιὰ καλὸς γαμπρὸς κι' ὄχι λίγες Πατρινοπούλες μὲ προικουίλα θὰ μὲ θέλανε τρέχοντας, κανένας ποτὲ δὲν ἐτόλμησε νὰ μοῦ κάμῃ τὸν προξενητὴ. Ἦταν βέβαιοι πῶς δὲ θὰ μὲ τύλιγε οὔτε ἡ καλλίτερη τ' ὑ χ η, γιατί πολλές φορὲς ποῦ ἦλθε λόγος,—καὶ στὸ στενὸ μας ἐπαρχιακὸ κύκλο αὐτὸς ὁ λόγος ἐρχότανε τόσο συχνά!—εἶπα στοὺς φίλους μου καθαρά πῶς δὲν εἶχα τὴν παραμικρὴ ὄρεξιν νὰ παντρευθῶ. Καὶ τοὺς ἐξηγήσα πῶς δὲν ἠθέλα σκοτοῦρες καὶ μελαδὲς στὸ κεφάλι μου, πῶς μ' ἐτρόμαζε ἡ εὐθύνη τοῦ οἰκογενειαρχοῦ καὶ μοῦ χρειάζονταν ὅλη μου ἡ ἡσυχία γιὰ τὰ εἶμαι ἀφωσιωμένους στὴν ἐπιστήμην μου καὶ νὰ μπορέσω νάναι βῶ λιγάκι ψηλότερα.

— Τὸ ξέρουμε πῶς πηγαίνεις γιὰ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου, μοῦ εἶπε μιὰ μέρα ὁ συνάδελφός μου τῶν Μαθηματικῶν, Ζακυνθινὸς σὰν ἐμὲ καὶ φίλος μου ἀπὸ παιδί· μὰ ἓνας καλὸς γάμος μᾶλλον θὰ σὲ βοηθοῦσε καὶ 'ς αὐτό. Θάκανες ἰσχυροὺς συγγενεῖς καὶ θάγες ὑποστήριξι.

— Ὁ μόνος ποῦ θὰ δεχόμουν νὰ μὲ ὑποστηρίξῃ, τοῦ ἀποκρίθηκα, εἶνε ὁ ἐναντός μου. Καὶ μοῦ φαίνεται πῶς ἴστιαμε τώρα, ὁ κύριος αὐτὸς δὲν τῶκαμε ἄσχημα. Ἐπειτα, τί συγγενεῖς μοῦ λές; Ἐγὼ δοξάζω τὸ θεὸ ποῦ δὲν ἔχω στὸν κόσμον κανένα.

Τάλλεγα ἄρα γε μὲ τὰ σωστά μου; Ἡ ἀλήθεια εἶνε πῶς ἀπορούσα κι' ὁ ἴδιος, πῶς κατάρθωσα νὰ γλυτώσω ἀπὸ τόσες παγίδες, ἀπὸ τόσους πειρασμούς, ἂν θέλετ' ἀκόμα κι' ἀπὸ τόσες ὑποχρεώσεις ποῦ εἶχαν δημιουργήσῃ οἱ ἀδυναμίες μου, καὶ νὰ μείνω ἴστιαμε τώρα ἀνύπαντρος. Μοναχογιός, μὲ χῆρο πατέρα, ποῦ εἶχε μιὰ μικρὴ περιουσία, καὶ ποῦ δὲν πέθανε παρ' ἀφοῦ ἐφρόντισε νὰ κυλοπαντρέψῃ τὴν ἀδελφή μου τὴ Τζούλια, —τὴ μόνη μου στενὴ συγγένισσα, καλὴ τῆς ὥρα! — μ' ἐπιστήμη, μὲ κοινωνικὴ θέσι, μὲ μέλλων καὶ μ' ἐξωτερικὸ ἴσως ὅχι δυσάρεστο, δὲν εἶνε καύχημα νὰ πῶ πῶς ἤμουν πάντα πολιορκημένος, μπλεγμένος, ἀπ' τὰ πρῶτά μου νειᾶτα ὡς τὰ μεσοκοπίσματα. Στοχάζουμαι ὅμως πῶς τὸ μόνο ποῦ μ' ἐγλύτωσε ἀπὸ τόσες νυφάδες, εἶνε ἡ φυσικὴ μου ἀστασία. Σ' ὅλη μου τὴ ζωὴ, μπορῶ νὰ τὸ πῶ κι' ἐγώ, σιᾶθηκα «πιστὸς στὴν ἀγάπην μ' ἀπιστος στὴν ἀγαπητικιά». Δὲν ἐννοοῦσα, δὲν εὗρισκα συμφέρον μου νὰ παντρευθῶ ἀλλοιώτικα παρ' ἀπὸ ἀγάπην. Ἐτύχαινε λοιπὸν κάθε φορὰ, ἡ ἀγάπην ποῦ αἰσθανόμουν γιὰ ἓνα κορίτσι, κ' ἡ πιὸ ζωηρή, κ' ἡ πιὸ φλογερή, νὰ μοῦ σβύνη ἄξαφνα πρὶν προσφθάσω νὰ παραγγείλω κἂν τὰ δαχτυλίδια τοῦ ἀρραβῶνα... Τί φταίω ἐγὼ ἂν τέτοιο εἶνε τὸ φυσικὸ μου; Καὶ ποῖος ἀκόμα θὰ μπορούσε νὰ πῇ, πῶς αὐτὸ δὲν εἶνε τὸ φυσικώτερον φυσικόν, ποῦ μόνον σὲ μιὰ κακοφτιασμένη, ψεύτικη κοινωνία, σὰν τὴ δική μας, περνᾷ γι' ἀντικοινωνικόν;... Μιλῶ τώρα πολὺ σοβαρὰ καὶ δὲ θὰ ἤθελα νὰ γελᾷ κανένας μ' αὐτὸ ποῦ θὰ πῶ: Ἐγὼ λοιπὸν θὰ ἤμουν εὐτυχιμένος ἀνθρωπος, μόνον ἂν μπορούσα νὰ πάρω ὅλες ὅσες ἀγάπησα στὴ ζωὴ μου. Καὶ μιὰ—μιὰ θὰ τις ἔπαιρνα ὅλες. Δὲ θὰ μ' ἐτρόμαζε κάθε φορὰ τὸ Αἰώνιον ἐκεῖνο ποῦ ἀπαιτεῖ ἡ κοινωνία, καὶ ποῦ δὲν αἰσθανόμουν τὸν ἑαυτό μου ἱκανὸ νὰ τὸ βαστάξῃ. Χωρὶς αὐτὸ τὸ φόβο, ἡ ἐννοσί μου μὲ καθεμιὰ θὰ γενότανε τέλεια τὴν ἐποχὴ τῆς φλογερότερης ἀγάπης καὶ θάταν ἡ εὐτυχία. Διστάζοντας ὅμως κ' ἴσως ζητώντας πάντα τὸ καλλίτερον, ἀφοῦ θὰ ἦταν ἓνα καὶ μόνον, ἔφθανα κάθε φορὰ στὴν ἄρνησιν καὶ στὴν ἀδιαφορία. Τότε πιά, καὶ νὰ ἤθελα, ἦταν ἀργά. Τὶ τὰ θέλετε! Ἐχω τὴν ἰδέαν πῶς φυσικὸ στὸν ἄντρα εἶνε ἡ πολυγαμία. Συχωρέστε τὴν πόλμην εἰς ἓνα καθηγητὴ, ποῦ ἀπὸ τὴν ἔδραν τοῦ ὅμως ποτὲ δὲν ἐδίδαξε τέτοια. Μὰ μοῦ φαίνεται πῶς τὸ τοῦρικο χαρὲμί εἶνε τὸ πιὸ λογικὸ σύστημα καὶ τὸ πιὸ σύμφωνον μὲ τὴν ἀνθρώπινην φύσιν. Μιὰ μέρα ἡ πολιτισμένη κοινωνία θὰ τὸ πάρῃ, ἢ θὰ φτιάσῃ κατὰ τέτοιο καινούριον.

Ἐκεῖνο τὸ χρόνον ποῦ ἤμουν στὴν Πάτρα, πολὺ συχνά, δὲν ξέρω γιατί, θυμώμουν τὸ χαμένο χαρὲμί μου: Ὅλες τις γυναῖκες ποῦ εἶχ' ἀγαπήσῃ, χωρὶς νὰ κάμω δική μου ἀπ' αὐτὰς καμμιά. Ἦταν μὲ ἀνέκφραστη, ὀψιμη μετάνοια γιὰ τὴν παντοτινὴ μου ἀστασία; Ἡ μήπως αἰσθανόμουν πῶς δὲν ἦταν πιά δυνατό ν' ἀγαπήσω, στὴν ἡλικία ποῦ ἤμουν, καὶ ζητοῦσα νὰ ἱκανοποιῶ τὸν ἐλάχιστον ἐρωτικόν

πόθο ποῦ μοῦμεινε, μὲ τὴν ἀνάμνησι ; Μπορεῖ, γιατί μ' ὅλη μου τὴν ἀνθηρὴ ὄψι, ἀπὸ μέσα ἤμουν γέρος . . . Ἡ γυναῖκα δὲ μὲ τραβοῦσε πιά μὲ τὴν πρώτη δύναμι κι' ἄν, καμμιὰ φορὰ, τύχαινε νὰ προσέξω κανένα κορίτσι τοῦ γούστου μου, ποῦ ἄλλοτε θὰ μὲ τρέλλαине, δὲν τ' ἀγαποῦσα παρὰ μ' ἓνα ξέθωρο, ἀδύνατο αἰσθημα, ποῦ σὲ λίγο ἔσβυνε κι' ὀλότελα μὲ τὴν πικρὴ σκέψι : «Κρίμας νὰ μὴν ἦταν δέκα χρόνια προτῆτερα !» Κάποτε μάλιστα τὴν τωρινὴ ἀγαπημένη τὴν εὑρίσκα ὅμοια μὲ κάποια μου παλιὰ κ' ἔλεγα : «εἶνε σὰν τὴν Ἀννα, σὰν τὴν Ὀλγα, σὰν τὴ Μαρία . . . Ἔτσι καὶ τὸ καινούριο αἰσθηματάκι, τὸ σχεδὸν γεροντικὸ, τρεφότανε μὲ τοῦ παλαιοῦ νεανικοῦ τὴν ἀνάμνησι' κι' ἀπὸ τίς νηὲς αὐτὲς Πατρινοπούλες δὲ μὲ συγκινοῦσε παρὰ ὅ,τι μπορούσε νὰ μοῦ θυμίσῃ τίς πρῶτές μου Ζακυνθινοῦλες καὶ τίς κατοπινές Ἀθηναίσιδες.

Τέτοια, στοχαζομαι,—εἶνε τόσο δύσκολο νὰ παρατηρῇ κανεὶς τὴν ψυχὴ του !—ἦταν ἡ ψυχολογία μου ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ! Μιὰ Κυριακὴ, μεσημέρι, στὸ Λεσχίδιο ποῦ πίναμε τὴ μαστίχα μας, ὁ συνάδελφός μου τῶν Μαθηματικῶν, ὁ Ζακυνθινός, μὲ πῆρε στὴν ἄκρη καὶ μοῦ εἶπε :

— Θέλεις νὰ ἰδῇς μιὰ παλιὰ σου ἀγάπη ;

Ἔκαμα τὸν ἀδιάφορο :

— Νὰ σοῦ πῶ . . . ὄχι καὶ τόσο πολὺ.

— Καλὰ λοιπόν, κ' ἐγὼ δὲ σοῦ λέω τίποτα !

Κ' ἔκαμε νὰ γυρίσῃ στοὺς ἄλλους.

Τὸν ἐκράτησα ἀπὸ τὸ μανίκι γελῶντας :

— Πές μου τουλάχιστο ποιά . . .

— Ἀ ! βλέπεις λοιπὸν πῶς σοῦ μπῆκαν οἱ ψύλλοι στ' αὐτιά ;

Ἐξακολούθησα νὰ γελῶ.

— Μὰ οὔτε τόση δὰ περιέργεια δὲ μπορῶ νάχω ;

— Ἀκου, γιατί ἐγὼ δὲν εἶμαι κακός. Ἡ Ὀλγα τοῦ Μπενεστάντε εἶνε ὄω. Ἦρθε προχτὲς ἀπὸ τὴ Ζάκυνθο μὲ τὸν ἄντρα της, τὸν Ἀντζολο τὸ Μπραχάλη. Ἄν θέλῃς νὰ τὴν ἰδῇς, πῆγαινε τὸ βράδυ στὸ θέατρο. Τώρα δὰ τοὺς ἀπάντησα στὴν Πλατεία καὶ μοῦπανε πῶς θὰ πᾶνε . . . Μπᾶ, μπᾶ ! ; πῶς δὲ γελᾷς καὶ τώρα ; . . .

— Δὲν πιστεύω νὰ εἶνε κανένα ἀστεῖο αὐτὸ ποῦ μοῦ λές . . .

— Ἀς τα, ἄς τα, καὶ σὲ βλέπω ἡγὼ ποῦ χλώμιασες ! . . .

— Ἐχεις λάθος' σὲ βεβαιῶ πῶς δὲ μοῦ κάνει οὔτε ζέστη οὔτε κρύο.

— Καὶ δὲ θὰ πᾶς, παναπῇ, ἀπόψε στὸ θέατρο ;

— Μπᾶ ! ἔχω πάρῃ μάλιστα καὶ μιλλιέτο. Νά, ἰδὲς το, γιὰ νὰ μὴ λές . . . Θὰ πάω νὰ ἰδῶ τὴν Κυβέλη.

— Ἀς εἶνε' ἐλπίζω νὰ μὴ σοῦ κακοφανεῖ ἄν, ἐκτὸς ἀπ' αὐτή, ἰδῇς καὶ τὴν Ὀλγα. Ξέρω ποῦ δὲ βλέπεις εὐκόλα μέσα στὸν κόσμον, μὰ θὰ εἶμαι ἔκει καὶ θὰ σοῦ τὴ δείξω.

— Μοιάζεις τώρα λιγάκι μὲ τὸ Μεφιστοφελῆ, ἔτσι ποῦ κάνεις τὰ φρούδια σου . . .

— Καὶ σὺ μοιάζεις μὲ τὸ Φάουστ, ἔτσι γεροντόνας ποῦ εἶσαι . . . Δὲ μοῦ λές, ἀπὸ τὸν καιρὸ ἐκεῖνο, αὐτὴ τὴ Μαργαρίτα δὲν τὴν ξαναεἶδες ;

— Τὴν Ὀλγα ; ποτέ. Ἐχῶ νὰ τὴν ἰδῶ δεκαπέντε... εἴκοσι χρόνια.

— Λαμπρά ! «Μετὰ εἴκοσιν ἔτη» λοιπόν !.. Γιὰ φαντάσου !.. Μὰ πῶς δὲν ἔτυχε ;.. Ἐν τῷ μεταξὺ πηγες κάμποσες φορὲς στὴ Ζάκυθο...

— Ἦταν πάντα καλοκαῖρι κ' ἐλήγαινα στὴν ἔσοχῃ.

— Ἀ, ναί, ἔχεις δίκην... Θυμᾶσαι μιὰ φορὰ ποῦ εἶχες ἀπόφασιν ναὺτοκτονήσης ἂν δὲ τὴν ἔπαιρνες ; χά, χά !.. Τὸ θυμᾶμαι ποῦ μοῦ τῶπες, λὲς κ' εἶνε ἡ ἴδια ὥρα... Ἀπομεσημέρο χειμωνιάτικο μὲ ἥλιο. Ἦρθα καὶ σὲ πῆρα ἀπὸ τὸ σπίτι σου καὶ πήγαμε περὶπατο κατὰ τὸ Ἀργάσι. Πῶ, πῶς ἔκανες !... Ἦσουν γιὰ δαύτη τρελός... Ἐγραψες τὸνομά της μὲ τὸ μπαστοῦνί σου στὴν ἀμμουδιὰ κ' ἐπερίμενες νᾶλθῃ τὸ κῆμα...

— Οὐφ, καί μένε !.. τὰ παιδιακίσια μου καμῶματα θὰ μοῦ θυμῆξιν τώρα ;.. Ἄσε με νὰ ζῆς !

— Μ' ἀλήθεια λοιπόν, τόσο πολὺ σὲ πείραξε, ποῦ εἶνε ἐδῶ καὶ μπορεῖ νὰ τὴν ἰδῆς ;...

— Ἡ ἰδέα σου.

Ἐκεῖνη τὴ στιγμὴ, ὁ Γυμνασιάρχης, πολὺ περιέργως ἄνθρωπος, μᾶς φώναξε :

— Ἐ! καλέ, τί λέτε κεῖ σεῖς οἱ δύο ; Συνωμοτεῖτε ;

Ἐπωφελήθηκα ἀπ' αὐτὴ τὴ διακοπὴ καὶ γύρισα στὴν παρέα.

— Τίποτα, εἶπα, ἄρες, μάρες...

— Καλέ, λέμε γιὰ τὸ μυθιστόρημα τοῦ Δουμᾶ «Μετὰ εἴκοσιν ἔτη»... εἶπε ὁ παιδικὸς μου φίλος. Τῶκαμαν, λέει, δρᾶμα κι' ἀπόψε τὸ παῖζει ἡ Κυβέλη...

Οἱ ἄλλοι κατάλαβαν πῶς αὐτὸ ἦταν διαφορούμενο. Ἐνας γέρος ὅμως καθηγητῆς, ἀφελῆς ποῦ δὲν ἐσκάμπαζε τέτοια, ἀπόρησε πολὺ κ' εἶπε σοβαρώτατα :

— Ὅχι δά ! ἡ Κυβέλη ἀπόψε παίζει τὴν «Παριζιάναν» τοῦ κυρίου Μπέκ !

Μ' αὐτὸ γελάσαμε καὶ σιγωθήκαμε.

Β'.

Γιὰ νὰ κάνω ἔτσι τὸν ἀδιάφορο στὸ φίλο μου, θὰ πῇ πῶς δὲν ἀδιαφοροῦσα καὶ τόσο πολὺ γιὰ τὴν εἶδησι ποῦ μοῦ φερενε. Τελευταῖα εἶχε γίνῃ πολὺ πεζὸς καὶ τὸν φοβούμεν καὶ τοῦ κρυβόμεν. Δὲν θὰ τῶχε γιὰ τίποτα νὰ βεβηλώσῃ μιὰ τρυφερή, αἰσθηματικὴ μου ἐκδήλωσι μ' ἓνα σαρκασμό. Ἡ ἰδέα ὅμως πῶς θὰ ξανάβλεπα τὴν Ὀλγα τοῦ Μπενεστάντε μὲ συγκινοῦσε. Ὅταν ἤμουν δεκαοκτὼ χρονῶ παλλήκαρι κ' ἐκεῖνη ἄλλω τόσω,—ἴσως κ' ἓνα-δύο χρόνια μεγαλύτερη,—τὴν εἶχ' ἀγαπήσῃ. Δὲν ἦταν ἡ πρώτη μου ἀγάπη, ἦταν ὁμως μί' ἀπὸ τίς δυνατώτερες. Γι' αὐτό, ἂν καὶ δὲ βάσταξε καὶ πολὺ,—λίγους μῆνες μόνο,—ἄφισε στὴν ψυχὴ μου βαθύτατα ἔχνη κι' ἀπὸ τότε πολλὰς φορὲς στὴ ζωὴ μου ἀναθυμήθηκα μὲ γλύκα, μὲ πόθο καὶ μὲ κάποια τύφῃ, μιὰ νύχτ' ἀγωνίας

φορική, δυὸ δροσερὰ κόκκινα μάγουλα καὶ δυὸ γλυκὰ καστανό-
μαυρα μάτια, ἑτοιμα πάντα νὰ δακρύσουν. . .

Τὸ ἀπομεσήμερο, ὅταν ἔμεινα μόνος στὴν κάμαρά μου, — κα-
θόμουν σὲ μιὰ οἰκογένεια, — καὶ πῆρα νὰ μελετήσω τ' αὐριανὰ
μαθήματα, ὁ νοῦς μου ἔφευγε ἀπὸ τὸ βιβλίο καὶ πετοῦσε στὰ πε-
ρασμένα. Χωρὶς νὰ τὸ θέλω ; Ὅχι, τὸ ἤθελα κ' ἐγώ. . . Μοῦ ἄρесе
νὰναπλάσω ὅλη αὐτὴ τὴν παλῆν ἱστορία, νὰ τὴν ξαναθυμηθῶ μὲ
ὅλες τῆς τὶς λεπτομέρειες, νὰ τὴ φρεσκάρω μέσα στοῦ νοῦ μου,
γιὰ νὰ εἶμαι, θάλλεγες, προετοιμασμένος γιὰ τὴ βραδυνὴ συνάντησι.
Ἔτσι ἄφισα γλήγορα τὴν προετοιμασίαν τῶν μαθημάτων καὶ κατα-
πιάσθηκα μ' αὐτή. Πότε θυμούμουν δίχως κόπο, καὶ πότε κοπιάζα
πολὺ γιὰ νὰ θυμηθῶ. Ἔτσι, ὡς τὴν ὥρα τοῦ περιπάτου, εἶχα πιά
στὴ μνήμη μου ὁλόκαιρη τὴν παλῆν ἱστορία, σὰ νὰ μοῦ συνέβηκε χθές.

Ἐκεῖνο τὸ χρόνον, ποῦ λέτε, ἦμουν τριτοετῆς φοιτητῆς. Ἐπειδὴ
ὅμως ἦταν ἀνώμαλα τὰ πράγματα, — ἐπιστρατεία, φοβέρα πολέμου
μὲ τὴν Τουρκία, ἄτακτα τὰ μαθήματα στοῦ Πανεπιστήμιου, ἀνησυχία,
ταραχές, — ὁ μακαρίτης ὁ πατέρας μου μ' ἐβίασε νὰ μείνω στὴ
Ζάκυνθο.

— Δὲν πειράζει μοῦ εἶπε μελετᾶς καὶ ἴδω. Θὰ σοῦ πάρω καὶ
δάσκαλο νὰ μάθης γερμανικά. Καὶ τοῦ χρόνου πιά, ἂν θέλῃ ὁ
θεός, πάrouμε δὲν πάrouμε τὴν Πόλιν, ἐξακολουθεῖς.

Αὐτὸ κ' ἔγινε. Κάθε πρωΐ, στὶς δέκα, ἔπαιρνα τὴ Μέθοδο
τοῦ Ὄττο καὶ πῆγαινα στοῦ σπίτι τοῦ δασκάλου μου. Ἀπὸ κεῖ, πότε
στὴ Βιβλιοθήκη, πότε στοῦ Ἀναγνωστήριου τῆς Λέσχης, ὡς τὶς δώ-
δεκα. Τὸ ἀπόγευμα λίγη μελέτη καὶ μεγάλος περίπατος. Καὶ τὸ
βράδυ φλυαρία μὲ τοὺς φίλους στοῦ Ζαχαροπλαστεῖο τοῦ Παρασκευᾶ.
Ἐκεῖ μαζεῦονταν κι' ἄλλοι φοιτηταί, ποῦ γιὰ τὸν ἴδιον λόγον ἔχει-
μῶνιαζαν στὴ Ζάκυνθο, καὶ κάποιος ἀπ' αὐτοὺς μοῦ σύστησε μιὰ
μέρα τὸ νέο Καρέλη ἢ Μπενεστάντε, — Ἀλιβίζο ἢ Ἀλοῦσιο μὲ τὸ
μικρὸ του ὄνομα, — πρωτοετῆ τῆς Ἰατρικῆς. Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὁ νέος
αὐτὸς μοῦδειξε τόση συμπάθεια, τόση ἀγάπη, ὥστε χωρὶς νὰ εἶνε
καθόλου τοῦ γούστου μου, τὸν ἔκαμα φίλο. Οἱ ἄλλοι μάλιστα τὸν
ἔλεγαν «κατάπλασμα», τὸν ἀπόφευγαν ὅσο μπορούσαν ἢ τὸν πεί-
ραζαν σκληρὰ ὅταν κολλοῦσε στὴν παρέα. Δὲν ἦταν ὅμως ἀπὸ
κεῖνους τοὺς κουτούς, ποῦ μπορεῖ κανεὶς νὰ τοὺς κἀνῃ χάρι. Ἕνας
οἶκτος ἀπὸ μέρος μου ἀνταποκρίθηκε στοῦ ζωηροῦ του αἰσθημα κι' αὐ-
τὸς μ' ἔκανε νὰ τὸν ὑποφέρω. Σὲ λίγο ἀνακάλυψα πῶς μπορούσε
νὰ μοῦ εἶνε χρήσιμος σὲ κάτι καὶ νὰ μὴν πηγαίνουν ὁλωσδιόλου
χαμένες οἱ ὥρες ποῦ ἀναγκαστικῶς τὸν εἶχα κοντά μου. Ἦξερε
καλὰ τὴν «κοινωνία». Ἦταν δηλαδὴ σὲ θέσιν νὰ μοῦ ἀποκρίνεται
μὲ κάθε λεπτομέρεια γιὰ ὅποιο Ζακυνθινὸ τὸν ρωτοῦσα. Πῶς τὸν
ἔλεγαν, ποῦ κατοικοῦσε, ποῦ εἶχε κτήματα, τίνος κόρη, ἢ ἀνεψιὰ
ἦταν ἢ γυναικὰ του, ποῖον πῆρε ἢ κόρη του, ποῖον ἀγαπᾷ ἢ ἀδελ-
φή του, τὶ θὰ σπουδάσῃ ὁ γυιὸς του καὶ πάει λέωντας. Κ' ἐγὼ ποῦ,
ἀφωσιωμένος ὡς τότε στὰ βιβλία μου, εἶχα μείνῃ ἀρχαῖα «ἀκοινώ-
νητος» καὶ καλὰ-καλὰ δὲν ἤξερα οὔτε τὴ γειτονεῖά μου, εὗρισκα
καὶ γιὰ τὸ χρησιμώτατο αὐτὸ μάθημα ἓνα καλὸ ζωντανὸ λεξικό.

Θυμοῦμαι, πῶς πολλὰς φορὲς ὑποδεχόμενοι τὶς πληροφορίες τοῦ Ἀλιβίζου μ' ἐκπλήξι.

— Μπα, φάναζα ἔξαφνα ὥστε αὐτουνοῦ ἀδελφὸς εἶνε ὁ Γιαννάκης ὁ Πικκολῆς, ποῦ εἶνε στὴν Τράπεζα ;...

Ὁ Ἀλιβίζος τότε ἔσκαζε στὰ γέλια :

— Μὰ οὔτε αὐτὸ δὲν ἤξερες ; οὔτε αὐτό ; .. Κύρι' ἐλέησον !

Τοῦ φαινόταν τόσο ἀστεῖο νὰ μὴν ξέρω ποῖος εἶνε ὁ ἀδελφὸς τοῦ Γιαννάκη τοῦ Πικκολῆ ποῦ εἶνε στὴν Τράπεζα !..

Ἔτσι, σὲ δυὸ μῆνες μέσα, ὁ Ἀλιβίζος Καρέλης Μπενεστάντες μοῦ ἔμαθε τὴ μισὴ Ζάκνθο. Καὶ μιὰ μέρα, τῷφερε ἡ κουβέντα νὰ μοῦ μάθῃ καὶ τὴ δική του οἰκογένεια.

— Ἐχω, μοῦ εἶπε, τέσσερις ἀδελφάδες καὶ δυὸ ἀδελφούς.

— Δὲν τοὺς ξέρω...

— Ἐ, σ' αὐτὸ ἔχεις δίκιο. Γιατὶ ὁ μεγαλείτερος λείπει χρόνια στὴν Ἀγγλία... Ἐμπορεῦται... Κι' ὁ δευτέρος κακοπαντρεύτηκε ἀπὸ μικρὸς καὶ ζῇ μὲ τὴ γυναῖκά του στὴν Πάτρα. Δὲ θέλουμε νὰ τὸν ξέρουμε... Φαντάσου, δεκοχτὼ χρονῶ παιδί, νὰ πάῃ νὰ στεφανωθῇ μιὰ τριαντάρα, ζωντοχήρα καί... παντρεμένη μὲ πολλοὺς. Μὴ μοῦ τὰ θυμύξης !.. Ἄς τα !..

— Κι' ὁ πατέρας σου... τί δουλειὰ κάνει ;

— Σπετσέρης, καλέ ! Δὲν ξέρεις τὸ σπετσαρεῖο τοῦ Μπενεστάντε στὴν Ἁγία Τριάδα ;...

— Ὅχι...

— Περίεργο πρᾶμα ! Μὰ οὐλὴ ἡ Ζάκνθο τὸν ξέρει τὸν πατέρα μου ! Δὲ μπορεῖ... καὶ σὺ θὰ τὸν ξέρης, μὰ δὲ θὰ τὸν βάνης τώρα μὲ τὸ νοῦ σου. Ἕνας κοντός, γαλανός, μ' ἄσπρα γενάκια, κομψός, ὁμορφάνθρωπος, ποῦ σουλατσάρει πάντα τὸ κοντόβραδο στὸ Μῶλο...

— Μὲ μιὰ ἐλὴνὰ στὸ μάγουλο ;...

— Ἄ, γειά σου ! Δὲ στῶλεγα ; Δὲ μπορούσε νὰ μὴ τὸν ξέρης !

— Ναί, ναί... τὸν ἔχω προσέξῃ πολλὰς φορὲς... Τώρα θυμοῦμαι ποῦ καὶ σένα σὲ εἶδα κάποτε μαζί του... Πολὺ συμπαθητικὸς ἄνθρωπος... Σὲ παρακαλῶ, ὅποτε τύχῃ, νὰ μὲ συστήσης στὸν πατέρα σου.

— Μετὰ χαρᾶς... Κ' ἐκεῖνος, ξέρεις, θέλει νὰ σὲ γνωρίσῃ. Ἐμαθε πῶς εἴμαστε φίλοι καὶ τὸ καταχάρηκε. Γιατὶ ἐσὺ ἔχεις πολὺ καλὴ φήμῃ στὴν κοινωνία. Οὔλοι τὸ λένε πῶς ἀνάμεσα στοὺς νέους εἶσαι ξεχωριστός.

— Ἡ καλωσύνη του... Τὴ μητέρα σου ὅμως καὶ τὶς ἀδελφές σου... λές νὰ τὶς ξέρω ;

— Ὁ, σίγουρα ! θὰ τὶς εἶδες χίλιες φορὲς. Κάθε Κυριακὴ βγαίνουν περίπατο, πότε στὸ Ψήλωμα, πότε στὴ Στράτα Μαρίνα. Οἱ δυὸ μεγάλες βάνουν στὴ μέση τὴ μητέρα, καὶ μπροστά τους πηγαίνουν οἱ δυὸ μικρές, ποῦ εἶνε, ξέρεις, δίδυμες.

— Μπα ; δίδυμες ;

— Βέβαια· γεννήθηκαν τὴν ἴδια μέρα...

Τὸ γέλιο μου, ἀκράτητο, τὸν ἔκοψε στὴ μέση σαστισμένο.

— Μὰ τί, εἶπε, τόσο ἀστεῖο σοῦ φάνηκε ; Δίδυμες !

— "Οχι, καλέ... Δίδυμες, τὸ ξέρω.
 — Λοιπόν... δὲ θυμᾶσαι τώρα νὰ εἶδες καμμιά τέτοια παρέα ;
 — Πόσω χρονῶ εἶνε οἱ μικρές ;
 — Μά... ὥς δεκαπέντε, δεκάξη.
 — Νὰ σοῦ ζήσουν. Καὶ οἱ μεγάλες καμμιά εἰκοσαριά ;...
 — Μμ ! ἀπάνου-κάτου.
 — Δὲ θυμοῦμαι νὰ τὶς εἶδα...
 — Περίεργο ! οὐλὴ ἡ Ζάκνυθο τὶς ξέρει... Τὰ «Μπενεσταν-
 τᾶτα» μὲ τὸνομα... κοριτσομάνι... Μὰ ἐσύ, παιδί μου, κοντεύεις νὰ
 μὴν ξέρεις οὔτε τὸ Μέντιλα ! (¹)

Ἦταν ἡ μόνη «ἐξυπνάδα» ποῦ ἄκουσα ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Ἀλι-
 βίζου, ἓνα χρόνο ποῦ τὸν εἶχα φίλο...

— "Ἄς εἶνε, εἶπε σὲ λίγο, ἐλπίζω πῶς θὰ γνωρισθοῦμε καὶ
 οἰκογενειακῶς. Καὶ ἡ μητέρα μου, ξέρεις καὶ οἱ κοπέλλες τὸ θέ-
 λουνε πολὺ.

— Μεγάλη μου τιμὴ, φίλε μου !
 — Νὰ σοῦ πῶ. Ἐρχεσαι λοιπὸν αὔριο τᾶπόγευμα στὸ σπίτι ;
 Καθόμαστε λίγο κ' ἐπειτα βγαίνουμε μαζί.
 — Εὐχαρίστως. Μά... θὰ εἶνε ἐκεῖ ;...
 — Οὐλές. Καθημερινὴ ποτὲ σχεδὸν δὲ βγαίνουν ὅζω.
 — Σύμφωνοι. Στὶς πέντε νὰ μὲ περιμένῃς.

Γ'.

Κανένας δὲν πιστεύω νὰ παραξενευθῇ, ἂν ἐκεῖνο τᾶπόγευμα
 περιποιήθηκα κάπως περισσότερο τὴν τουαλέττα μου. Ἐπρόκειτο νὰ
 παρουσιασθῶ πρώτη φορὰ σ' ἓνα σπίτι ποῦ εἶχε τέσσερα κορίτσια.
 Μὰ γι' αὐτὸ μόνο τάχα πήγαινα μὲ τόση προθυμία ; "Οχι, τ' ὀρκί-
 ζομαι. Περισσότερο τῶκανα γιὰ κείνον τὸν κακόμοιρο τὸν Ἀλι-
 βίζο, ποῦ ἤθελε καὶ καλὰ νὰ δείξῃ στοὺς δικούς του πῶς εἶχε κ' ἓνα
 φίλο «σπουδαῖο». Γι' αὐτὸ μ' ἀνυπομονησία, μ' ἀγωνία μὲ περίμενε
 στὸ παράθυρο τοῦ μεγάλου παληόσπιτου ποῦ ἦταν στὴν «Ἀπάνου-
 Μερία», καὶ μόλις μὲ εἶδε, ἔτρεξε νὰ καταίβῃ ὥς κάτω καὶ νὰ μᾶ-
 νοίξῃ μόνος του τὴν πόρτα. Ἡ ξώπορτα αὐτὴ ἄνοιγε κ' ἀπὸ πάνου,
 μ' ἓνα σχοινὶ ποῦ θὰ τραβοῦσαν ἀπὸ τὸ παράθυρο τῆς αὐλῆς. Ὁ
 φίλος μου ὅμως ἤθελε νὰ μὲ ὑποδεχθῇ, νὰ μὲ πιάσῃ ἀπὸ τὸ χέρι,
 νὰ μοῦ ἀγκαλιάσῃ τοὺς ὤμους καὶ νὰ μ' ἀναβᾶσῃ ἔτσι τὴν πέτρινη
 σκάλα. Σ' αὐτὸ τὸ ἀναμεταξύ, τὰ παράθυρα τῆς αὐλῆς εἶχαν γεμί-
 σῃ ἀπὸ γυναῖκες καὶ κεφάλια, προσωπάκια δροσερά, περιέργα καὶ γελα-
 στά. Περάσαμε τὸν ἀντρέ, ὅπου στεκότανε σὲ προσοχὴ μὲ δουλίτσα
 μ' ἄσπρη ποδιά καὶ μπήκαμε στὴ σάλα. Ἡ κυρία Καρέλλη ἢ Μπε-
 νεστάντανα, χοντρή κ' ὀμμορφη, καθότανε στὸν καναπέ μὲ μιὰ
 φιλενάδα τῆς ἴδιας ἡλικίας, λιγνὴ καὶ ἄσχημη.

(¹) Τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἀγγλῶν Ἀρμοστή Μαίτλανδ, ποῦ ὁ λαὸς τὸν ἔκαμε
 Μέντιλα, στημένο στὴν κεντρικώτερη Πλατεῖα.

— Ἡ μετέρα μου, εἶπε ὁ Ἀλιβίζος καὶ ἡ δεσποινὶς Καραντινᾶ...

Μὲ χαιρέτησαν μὲ μεγάλη εὐγένεια, ἀλλὰ χωρὶς νὰ σηκωθοῦν. Μόνο ἡ γεροντοκόρη κουνήθηκε λιγάκι, γιὰ νὰ ἡσυχάσῃ ἓνα μικροῦτσικο σκυλί, μαῦρο, μαλλιαρό, τυλιγμένο μὲ μιὰ μπέτρα καὶ καθισμένο στὴ ζέστη ἀνάμεσό τους, ποῦ ἄρχισε νὰ μὲ γανγίξῃ μὲ θυμό.

— Χαίρω πολὺ ποῦ εἴσαστε ἀγαπημένοι μὲ τὸν Ἀλιβίζο μου! μοῦ εἶπε ἡ Μπενεστάνταινα. Τὶ κάνετε; πῶς εἶνε στὸ σπίτι;... ἡ ἀδελφή σας;... Οἱ θυγατέρες μου θὰ εἶνε πολὺ εὐτυχισμένες νὰ τὴ γνωρίσουν... Δὲν κάθεστε; ὀρίστε!—Σύχασε, Φλόξ!

Δὲν πρόφθασα οὔτε νὰ καθήσω, οὔτε νὰ προσφέρω λέξι. Γιατὶ τὰ κορίτσια ἔκαμαν εἰσβολή. Πρώτη ἡ μεγάλη, ἔπειτα ἡ δεύτερη καὶ ἀπὸ πίσω οἱ μικρὲς μὲ μιὰ φιλενάδα τους λίγο μεγαλείτερη. Ὁ Ἀλιβίζος μοῦ τῆς ἐσύσταινε κατὰ τάξιν ἡλικίας:

— Ἡ Ὀλγα... ἡ Παρασκευή... ἡ Κατίνα... ἡ Ζωή... καὶ ἡ δεσποινὶς Καραντινᾶ... νούμερο δύο.

Γελαστὲς, σιωπηλές, μοῦ ἔδιναν τὰ χέρια τους καὶ πῆγαιναν νὰ καθήσουν. Ἔτσι στὸ μεσόφωτο τῆς σάλας μὲ τὰ παλιὰ ξέθωρα ἔπιπλα, σχηματίσθηκε ἓνας κύκλος ἀπὸ νειᾶτα καὶ χαριτωμένα χαμόγελα. Βρέθηκα στὴ μέση ἀρκετὰ σαστισμένος καὶ μοῦ φαινόταν πῶς ἡ πολυθρόνισα μου δὲν ἦταν καθόλου ἀναπαυτική... Τόσα μάτια, καρφωμένα ἀπάνω μου, μὲ στενοχωροῦσαν καὶ μετὰ δυσκολίας εὑρίσκα τὰ πρὸ συνειθισμένα λόγια γιὰ νὰπαντῶ στὶς πρὸ συνειθισμένες ἐρωτήσεις ποῦ μοῦ ἔκαναν. Ἀλλὰ χάρις στὴν Παρασκευή, βρήκα γρήγορα τὸ θάρρος μου. Ἡ δεύτερη κόρη τοῦ Μπενεστάντε, ποῦ εἶχε καθήσῃ δίπλα μου, ἦταν ἔξυπνη, ὀμιλητικὴ καὶ μᾶλλον ἀσχημὴ. Μποροῦσα λοιπὸν νὰ τὴν κυττάζω καὶ νὰ τῆς μιλῶ χωρὶς πολλὴ στενοχώρια. Κάτι καταλάβαινε αὐτὴ παραπάνου καὶ δὲν ἦταν ἀνάγκη νὰ τῆς μιλῶ μὲ τὰ στερεότυπα, ποῦ ἐγὼ τοῦλάχιστο, σὲ τέτοιες περιστάσεις, τὰ ξεγνῶ καὶ τὰ μπερδεύω. Μιὰ στιγμή μάλιστα, μπόρεσα νὰ γελάσω μὲ τὴν καρδιά μου γιὰ κάτι νόστιμο ποῦ εἶπε. Ἔτσι ξεθαροεύτηκα στὴν ἐντέλεια καὶ ἄρχισα νὰ φλυαρῶ μαζί της γιὰ χίλια πράγματα. Ἦμαστε πιά φίλοι. Οἱ ἄλλες μᾶς ἄκουγαν μὲ προσοχή, φαίνονταν εὐχαριστημένες καὶ κάθε τόσο τοποθετοῦσαν καμμιὰ λέξι. Ὅσο γιὰ τὸν Ἀλιβίζο, αὐτὸς περιορίζονταν νὰ διατηρῇ στὸ ἀγαθὸ πρόσωπό του τὸ πρὸ γλυκανάλατο χαμόγελο καὶ κάπου-κάπου νὰ χαχανίζει μὲ κάτι παραφωνίες ποῦ μᾶνατρίχιαζαν.

Ἡ δουλίσσα μὲ τὴν ἄσπρη ποδιά, μετὰ μισὴ ὥρα, μοῦ ἔφερε ἓνα φλυτζάνι καφὲ μ' ἓνα... κουλουράκι. Κι' ἀναψε τὴ λάμπα, γιὰτ' εἶχε σκοτεινιάσῃ γιὰ καλὰ. Ὅμως ἔμεινα ἀκόμη μισὴ ὥρα,—δὲ μοῦκανε καρδιά νὰ φύγω,—καὶ κατόπι βγήκαμε περίπατο μὲ τὸν τρισευτυχισμένο μου φίλο.

Ἀπ' ὅλα ἐκεῖνα τὰ κορίτσια ποῦ γνώρισα, τὴ μεγαλείτερη ἐντύπωση μοῦ ἄφισε ἡ Ὀλγα. Γιὰ τὴ λιγνὴ γεροντοκόρη ποῦ καθόταν ἄφρωνι στὸν καναπέ μὲ τὸ σκυλάκι της καὶ μὲ τὴ Μπενεαστάνταινα, οὔτε λόγος. Ἡ μικρότερη πάλι ἀδελφή της,—θὰ ἦταν ὡς δεκαεπτὰ χρονῶ,—εἶχ' ἓνα πάχος ἀποτρόπαιο ποῦ τὴν ἔδειχνε σὰν τριαντάρα. Ἡ ἔξυπνη Παρασκευὴ ἦταν ἄσχημη, γλωμὴ, μὲ

μεγάλο στόμα, με ανώμαλα δόντια, με μύτη γυρισμένη σάν πουλιού και με μάτια, ναι μεν μαύρα και μεγάλα, μ' άγριωπά. Από τις δίδυμες, ή Κατίνα έμοιαζε τής Παρασκευής, με τή διαφορά πώς ήταν άκόμη πιό ζαρωμένη, κ' ή Ζωή ήταν ή "Όλγα άπαράλλακτη, με τή διαφορά πώς, έξ αιτίας τής ήλικίας, τής έλειπε άκόμη τó άνάστημα και τó πολú πλούσιο στήθος. Τώρα ποú είνε περασμένα τόσα χρόνια, βρίσκω πώς φνισκώτερο θάταν άν ή προτίμησί μου έπεφτεν έξ άρχής στη Ζωή. Αυτή ήταν έμμορφη, και μοú ταίριαζε στην ήλικία, και θα μπορούσε, άν τήν αγαπούσα λίγο, νά μάγαπήση τρελλά. Κι' όμως μοú φάνηκε μωρό, περιφρόνησα ώς κι' αυτές τις μεστωμένες και πονηρούτσικες ματιές ποú μοú είχε κρυφορίξη, κι' άρχισα νά καλοσυλλογίζουμαι τήν "Όλγα. Αυτή ποú μόλις με είχε καταδεχθί... Αυτή ποú από άπλή ύποχρέωσι, έλεγα, ή μὴν έχοντας τί άλλο νά κάμη, παρουσιάσθηκε στο σαλόνι και μάλιστα δέν έμεινε κι' όλη τήν ώρα... Αυτή ποú μοúδειχνε τήν εύμορφιά της και μ' εκύτταζε περήφανα σά νά μούλεγε : «δέν είνε για τὰ μοúτρά σου, παιδαρέλι !» Αυτή, ποú όταν παρουσιάσθηκε άξαφνα έμπρός μου, άψηλή, γεμάτη, με τὰ τριανταφυλλένια της μάγουλα, όλο δροσιά, με τὰ φωτεινά της καστανόμαυρα μάτια, όλο φλόγα, με τή χαριτωμένη της κορμωστασιά, με τó γλαφυρό στήθος της ως εκεί-άπάνω, και μοúδωσε τó χέρι της, μακρú και κρινόλευκο και σταθερό, μόλις ετόλμησα νά τó άγγίξω...

"Ημουν σχεδόν παιδί κι' ή "Όλγα ήταν σωστή γυναίκα. Θα μπορούσε άρά γε νά μάγαπήση,— ρωτοúσα με τρόμο τόν έαντό μου, —άν τολμούσα ποτέ νά τής δείξω άγάπη; Πότε έλεγα : «γιατί όχι; έπί τέλους έχουμε τήν ίδια ήλικία» τó πολú-πολú νά με περνά ένα χρόνο· τί είνε;» Και πότε συλλογιζόμουν : «άδύνατο!.. αυτή; με τόσην όμμορφιά; ποιός ξέρει ποιόν θαγαπά; έμένα, βλέπεις, περίμενε νά... μεγαλώσω!..» Άλλά τότε με παρηγορούσε ή σκέψι : Κι' είνε καμμιά άνάγκη νάγαπήσω τήν "Όλγα; ή, κι' άν τó πάθω, είνε άνάγκη νά μάγαπήση κι' αυτή; Άγάπη χωρίς έλπίδα είνε πιό ποιητική. Κ' έπειτα, ποιός ξέρει, με τόν καιρό...» Μ' όλ' αυτά, είχα πάρη τή φρόνιμη άπόφασι νά μὴν άφίσω τόν θανμασμό μου νά γίνη πάρα πολú αποκλειστικός, πριν νά γνωρίσω καλλίτερα τήν "Όλγα και τή διάθεσί της. Όσο προσπαθοúσα όμως γι' αυτό νά τή συλλογίζουμαι λιγώτερο, τόσο περισσότερο τó πάθαινα και δέν έβλεπα τήν ώρα νά τήν ξαναϊδύ.

— Έχεις δίκηνο νά λές πώς δέν ξέρω τή Ζάκυνθο, είπα στόν Άλιβίζο. Νά υπάρχη τόσο έμμορφο κορίτσι σάν τήν "Όλγα κι' ούτε νά τó φαντάζουμαι !

"Ο άγαπητός μου κουντεντές έβαλε τὰ χάχανα κι' άποκρίθηκε.

"Α, μπά ! καλέ, τί λές; "Η "Όλγα; "Η Ζωή μας είνε πολú πιό έμμορφη. "Η Ζωή μας θα βάλη κάτω τήν "Όλγα !

Αυτό μ' άρεσε κι' έκανα πώς συμφωνώ.

— Μπορεί, είπα, και ή Ζωή μεγαλόνοντας... Φαίνεται δά από τώρα, όπως ή καλή 'μέρ' από τήν αυγή.

Κ' έσυλλογίσθηκα : «Καλά σ' έχω. Έσύ θα με φυλάς από τή Ζωή, κ' εγώ θα τὰ ψήνω με τήν "Όλγα.»

— Ἀλήθεια, εἶπα ἔξαφνα σὸ φίλο μου, (σὰν νὰ μὴν εἶχε αὐτὸ καμμιὰ σχέσι μὲ τὴν ἔμμορφη τῶν ἀδελφάδων του,) τὴν ὥρην νὰ ἔλθω καμμιὰ μέρα σὸ σπίτι καὶ μὲ τὴ Τζούλια. Ἄ, θὰ τοὺς τὴν πάγω χωρὶς ἄλλο! Τὰ κορίτσια πρέπει νὰ γνωρισθοῦν.

Τὸ εἶπα τῆς Τζούλιας, καὶ αὐτὴ ἔδειξε μεγάλη προθυμία. Ἄλλο ποῦ δὲν ἤθελε παρὰ νὰ κἀνὴ καινούριες γνωριμίες. Ἔπειτα ποῖς ἔξερε; Ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμό ποῦ τῆς μίλησα γιὰ τὴν Ὀλγα, μπορεῖ νὰ κατάλαβε ἐκεῖνο ποῦ δὲν εἶχα καταλάβῃ ἀκόμη ἐγώ, καί, ἀπὸ ἀδελφικὴ ἀγάπη, νὰ ἤθελε νὰ μ' εὐκολύνῃ. Ὁ πατέρας μου ὅμως ποῦ ἦταν πολὺ προσεκτικὸς στὶς σχέσεις του, — νὰ ἕνας λόγος ποῦ δὲν ἤξερα καλὰ τὴν «κοινωνία», — ὅταν τοῦ γυρέσαμε τὴν ἄδεια, μᾶς εἶπε:

— Ἄ, μπᾶ, μπᾶ! Δὲν τοὺς γνωρίζω τοὺς ἀνθρώπους. Σταθῆτε πρῶτα νὰ ρωτήσω.

Τὶ νὰ κάμουμε; σταθήκαμε. Ἐγὼ ὅμως, σὸ ἀναμεταξύ, πέρασα πάλι, ἐν' ἀπόγευμα ἀπὸ τὸ μπενεσταντέικο, μὲ τὴν πρόφασιν πὼς ἤθελα τὸν Ἀλιβίζο καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ ἰδῶ τὴν Ὀλγα, τουλάχιστο μιὰ στιγμὴ σὸ παράθυρο. Ἡ δουλίσσα ποῦ μᾶνοιξε τὴν πόρτα, μοῦ εἶπε πὼς ὁ Ἀλιβίζος ὅ,τι βγῆκε, κ' ἐπικύρωσε τὴν πληροφορίαν ἀμέσως ἢ μικρὴ Ζωή, ποῦ πετάχθηκε ἀμέσως μὲ τὰ γέλια τῆς σὸ παράθυρο τῆς αὐλῆς. Ἐγὼ εἶχα μείνῃ στὴ σκάλα.

— Μὰ δὲ θάνεβῆτε ἀπάνου; μοῦ εἶπε ἡ Ζωή.

— Ὅχι, ἀποκρίθηκα κἀνωντας τὸ βιαστικόν· ἀφοῦ δὲν εἶν' ἐδῶ ὁ Ἀλιβίζος...

— Θέλετε νὰ τοῦ ποῦμε τίποτε;

— Εὐχαριστῶ· θὰ κυττάξω νὰ τὸν εὔρω τώρα... Ἀντίο σας, χαιρετίσματα μέσα.

— Ἀντίο σας! χαιρετίσματα στὴν κυρία Τζούλια. Δὲ θὰ μᾶς τὴ φέρετε λοιπὸν καμμιὰ μέρα;

— ὦ, χωρὶς ἄλλο!..

Τσακίσθηκα νὰ φύγω χωρὶς νὰ ἰδῶ τὴν Ὀλγα. Μὰ μόλις ἔστρηψα τὸ καντοῦνι, μετάνοιωσα φοβερά ποῦ δὲν ἀνέβηκα σὸ σπίτι καὶ θύμωσα μὲ τὸν ἑαυτό μου. «Δειλέ, ἄτολμε, τοῦ ἔλεγα, ἔτσι μοῦ τὰ καταφέρνεις πάντα!..» Τὴν ἄλλη μέρα ἦταν Κυριακή. Καὶ σὸ Ψήλωμα, σὸν ὥραϊον περίπατο, ποῦ τὴν ἐποχὴ ἐκεῖνη ἦταν σ' ὅλη του τὴν ἀκμὴ, τὴν ὥρα ποῦ ἀνέβαινα μὲ τὸν αἰώνιο Ἀλιβίζο κατέβαιναν τὰ «μπενεσταντάτα». Μπροστὰ οἱ διδυμεὶς καὶ πίσω οἱ μεγάλες μὲ τὴ μάννα στὴ μέση. Ἀπαντηθήκαμε σὸν Ἅγιο Σπυρίδωνα, κοντὰ στὴ βροντούλα, σταματήσαμε, κουβεντιάσαμε... Ἡ Ὀλγα ὅμως δὲ μοῦ φάνηκε τόσ' ὁμοιορρεῖα σὰν τὴ πρώτη φορὰ. Ἦταν τὸ μαῦρο βελουδένιο καπελάκι, τόκα μὲ ἄσπρο φτερό, ποῦ τῆς ἔδειχνε τὴ μύτη μεγάλη; Ἦταν ὁ ἀψηλὸς γιακάς τῆς ζακέτας τῆς ποῦ τῆς ἔσφιγγε τὸ λαιμὸ καὶ τῆς μίκραινε τὸ μούτρο; Ἦταν ἕνα ἄσχημο πουνδράρισμα, πολὺ κυριακάτικο, ποῦ ἀδυνατίζε τὰ δροσερὰ ροδοκάλλια τῆς;.. Δὲν ξέρω, μὰ δὲ μοῦκανε τὴν ἐντύπωσιν ποῦ μοῦχε κάμῃ σὸ σπίτι. Τὸ περίεργον εἶνε ποῦ αἰσθάνθηκα γι' αὐτὸ σὰ μιὰ χαρὰ, σὰ μὴ ἀνακούφισιν. Γιατὶ ἄρα γε; Μοῦ φαινότανε καλλίτερον νὰ μὴν εἶνε τόσ' ὁμοιορρεῖα ἐκεῖνη ποῦ ἔλεγα πὼς θὰ

ταν δύσκολο νὰ μάγαπήση ; Ἡ ἐνόμιζα πῶς ἂν δὲν ἦταν, θὰ μάγα-
ποῦσε ἴσως εὐκολότερα ; Γύρευε !... Ξέρω ὅμως πῶς ἡ ἀνυπομονη-
σία μου νὰ τὴν ξαναἰδῶ στὸ σπίτι ἐκείνη τὴν ἡμέρα λιγότεψε, μὰ
τὴν ἄλλη, ἔτσι, χωρὶς λόγο, μ' ἐκυρίεψε πάλι δυνατώτερη. Καλὲ δὲν
εἶχε θεραπεία· «δὲν εἶχε τσερότο», ὅπως τὸ λέμε οἱ Ζακυνθinoί· ἤμουν
ἐρωτοκτυπημένος γιὰ καλὰ.

Εὐτυχῶς ποῦ ὁ πατέρας μου θυμῆθηκε νὰ ρωτήσῃ κ' ἔμαθε
καλὰ.

— Τίμο σπίτι, μοῦ εἶπε· φτωχούληδες οἱ καϊμένοι, γιατί τὸ
σπετσαρεῖο τοῦ γέρον, στὴν Ἀγία Τριάδα, δὲ βγάνει πολλὰ· μὰ καλοὶ
ἀνθρώποι κι' ἀπὸ σοί. Καὶ τὰ κορίτσια, λέει, δὲν ἀκούστηκαν ποτὲ
γιὰ τὸ παραμικρό.

— Καὶ ποῖος ὅς τὰ εἶπε ; ρώτησα ζωηρὰ τὸν πατέρα μου.

Μὲ κύτταξε σὰ νὰ ξαφνιάστηκε, ἔπειτα χαμογέλασε καὶ ἤσυχ-
ήσυχ μοῦ ἀποκορίθηκε :

— Τί σὲ νοιάζει τώρα !... Πάρε τὴ Τζούλια καὶ πηγαίνετε
νὰ τοὺς κάμετε βίζιτα· κι' ὅποτε θέλουνε νὰ ἔρθουν, τὸ σπίτι μας εἶνε
ἀνοικτό. Σοῦ δίνω τὴν ἄδεια. Αὐτὸ δὲν ἤθελες ; Ἔ, αὐτό !

Ἡ Τζούλια κύπησε τὰ παλαμάκια.

— Μπράβο, μπράβο ! φώναζε· λοιπόν, πᾶμε αὖριο ;

— Νὰ τοὺς μηνύσουμε.

Ἀλήθεια, ἔπρεπε νὰ τοὺς τὸ μηνύσουμε. Ἐκεῖνα τὰ χρόνια, ἡ
ἐθιμοταξία τοῦ δευτέρου σπιτιοῦ στὴν πατρίδα μου, — καὶ τὰ σπίτια
μας δὲν ἦταν ἀπὸ τὰ πρῶτα, — δὲ συγχωροῦσε βίζιτες ἀμήνυτες,
ξαφνικές, καὶ μάλιστα στὴν ἀρχὴ τῆς γνωριμίας. Τὸ πρῶτ' λοιπόν
ἔστείλαμε τὴν ὑπηρετριά μας, τὴ γρηὰ - Ἀγγέλικα, ὁρμημενὴ νὰ
βοῇ ρωτῶντας τὸ μπενεσταντέικο καὶ νὰ πῇ ἔτσι :

— Καλημέρα τ'ς ἀφεντιάς σας ! Πολλὰ-πολλὰ χαιρετίσματα ἀπὸ
τὴν κυρά μου, τὴ σόρα-Τζούλια τοῦ Τρισμπάρδη, κι' ἔχετε εὐχαρί-
στησι νὰ ἔρθῃ σήμερα τ' ἀπόγευμα μὲ τὸ σιῶρ - Πίπη νὰ σᾶς κάμῃ
βίζιτα ;

Ἔτσι ἐπισήμως μοῦ ἦλθε κι' ἡ ἀπάντησι ἀπὸ τὴν κυρά Μπενε-
στανταῖνα.

— Ἀντί !...¹⁾ Μεγάλῃ τιμῇ κ' εὐχαρίστησι. Νὰ κοπιᾶσουν.
Πολλὰ χαιρετίσματα ἀπὸ μὲ κι' ἀπὸ τὶς κοπέλλες, καὶ τοὺς περι-
μένουμε τὸ δίχως ἄλλο μετὰ χαρᾶς.

Ὑστερ' ἀπ' ὅλα αὐτὰ, μποροῦσαμε νὰ μὴν πᾶμε καὶ μ' ἁμάξι ;...
Στὶς τέσσερες, τὸ καινούριο καρρουσίνο τοῦ Σκαπούτσου μᾶς πῆρε
τὴ Τζούλια κι' ἔμει καὶ μᾶς ἀνέβασε στὴν «Ἀπάνου Μερία» μὲ κόπο
καὶ μὲ κρότο μεγάλο. Ὅλ' ἡ γειτονεὶα βγήκε στὰ παράθυρα καὶ στὸ
μπενεσταντέικο μᾶς ἔκαμαν τὴν καλλίτερ' ὑποδοχή. Τὸ σπίτι συγυρι-
σμένο, κατὰ κορίτσια λουσαρισμένα, ἡ Μπενεστανταῖνα μὲ τὴ γούνα της
στὸν καναπέ, δίπλα της ἡ γεροντοκόρη, ἀνάμεσα τοὺς ἡ μαύρη Φλόξ,
λουλούδια στὰ βάζα κ' ἡ δουλίσσα μὲ καινούρια ποδιά. Τὴν καϊμένη
τὴ Τζούλια τὴν τρέλλαναν ὅλες στὰ φιλιά, ἐνῶ τὸ σκυλάκι δὲν ἔπαυε

¹ Πολυσημαντὸ στὴ Ζακυνθινὴ γλῶσσα· Ἐδῶ σημαίνει : ἀκοῦς ἐκεῖ !

νά γαυγίξῃ σὰ λυσσασμένο. Καὶ χάδια, καὶ κομπλιμέντα, καὶ τραταμέντα, μὴν τὰ ρωτᾶτε ! ὥς καὶ μουσταλευριά. Κ' ἡ βίξιτά μας σωστή ἄ ρ μ ἔ ν ι κ η. Ἐπὶ τὶς τέσσερες μέιναμε ὥς τις ὀκτώ ! Ἐντωμεταξὺ ἦλθε κι' ὁ γέρος, καὶ γνωριστήκαμε, καὶ κάμαμε χίλιες κουβέντες, καὶ γελάσαμε, καὶ σοβαρευτήκαμε, κι' εἶπαμε πολιτικά, καὶ φυλλομετρήσαμε λευκώματα μὲ παλῆς φωτογραφίες, καὶ στὸ τέλος — εἶχαμε περάσῃ στὴν τραπεζαρία, — παίξαμε κι' ἓνα παιγνίδι, «τὰ χαρτάκια», ὅπου ἔλαμψε ὅλη ἡ βλακεία τοῦ Ἀλιβίζου.

Τελοσπάντων, χόρτασα νὰ βλέπω Ὅλγα ἐκείνη τὴν ἡμέρα. Τέσσερες ὥρες δὲν τὴν ἔχασ' ἀπ' τὰ μάτια μου οὔτε στιγμή. Κι' ὅσο τὴν κῦτταξα, — τὴν κρυφοκῦτταξα καλλίτερα, κουβεντιάζωντας μὲ τὴ φιλενάδα μου τὴν Παρασκευή, — τόσο εὔρισκα πάνω τῆς καινούριες ὁμορφιές. Τὸ βλέμμα τῆς προπάντων καὶ τὸ χαμόγελό τῆς μοῦ φαίνονταν ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ «ἀνοίγουν Παράδεισο», ὅπως εἶχε πῇ τις ἡμέρες ἐκεῖνες κάποιος Ζακυνθινὸς ποιητής. Μόνο ποῦ δὲ μοῦ τὸ χάριζε τόσο συχνά. Ξακολουθοῦσε νὰ μοῦ δείχνεται περήφανη κι' ἀκατάδεκτη. Ὅσες φορὲς ξεθαρρεύτηκα νὰ τὴν πλησιάσω, νὰ νοιώθω ψιλὴ κουβέντα, μοῦκοψε τὸ βῆμα μὲ μιὰν ἀπάντησι πολὺ εὐγενική, μὰ ποῦ δὲν ἐσῆκωνε συνέχεια. Κι' ἔφυγα μαγεμένος ἀπὸ τὰ κάλλη τῆς, ἀπὸ τὴ δροσιὰ τῶν ροδοκαλλιῶν τῆς, — οὔτε σπυράκι ποῦδρας δὲν εἶχε βάλῃ ἐκείνη τὴν ἡμέρα, — ἀπὸ τὴ φλόγα τῶν ματιῶν τῆς, ἀπὸ τὴ γλύκα τῆς φωνῆς τῆς, ἀπὸ τὴ χάρι τῆς κορμοστασιάς τῆς, μὰ καὶ λυπημένος βαθειά, ἀπελπισμένος πῶς θὰ μπορούσα ποτὲ νὰ τὴ συγκινήσω.

Ποὺς ἔξερει — κανεὶς δὲ θὰ μοῦ τῶβγαζε, — ποῖον ἀγαποῦσε !...

Κι' ὅμως μοῦ τῶβγαλε ἡ Τζούλια . . . Γυρίζοντας στὸ σπίτι, μοῦ ἔλεγε γιὰ τὶς καινούριες τῆς γνωριμιές. Τί ἔξηνπο, τί παρατηρητικὸ κορίτσι ἡ ἀδελφοῦλα μου ! Μὰ ὅλα νὰ τὰ ἰδῇ σὲ τέσσερις ὥρες μέσα καὶ νὰ τοὺς μάθῃ σὰ νὰ τοὺς γνώριζε τέσσερα χρόνια !

Γιὰ τὸν Ἀλιβίζο μοῦ εἶπε :

— Βλάκας, κουτεντές, μηδενικό, τρία πουλάκια κάθονται. Μὰ ποῦ πᾶς καὶ διαλὲς τοὺς φίλους σου, καϊμένε ! . . . Εἶνε νὰ κάμῃ κανεὶς τὸ σταυρό του μὲ τὰ δύο του χέρια !

Γιὰ τὴ γορᾶ μοῦ εἶπε :

— Περασμένα μεγαλεῖα καὶ διηγώντας τα . . . νὰ γελαῖς. Δέκα φορὲς βρῆκ' εὐκαιρία νὰ μάς πῇ πῶς εἶνε ἀ π ο π ε ρ ο ο ὑ κ α . ¹ Δὲ βάσταξα κ' ἐγὼ νὰ μὴν τῆς πῶ : «Ἄν πέσανε τὰ δαχτυλίδια, τὰ δάχτυλα μέινανε» ² Κι' ἀπὸ μέσα μου : «Γιὰ νὰ μουντζώνουν». Ἄ, τί ξιπασμένη ! καὶ στὸ βάθος μοῦ φαίνεται κακὴ, ζηλιάρα, προστυχούλα. Στὸν καιρὸ τῆς ὅμως θὰ ἦταν πλάσμα.

Γιὰ τὸ γέρο μοῦ εἶπε :

— Δὲν ἐπιτιμᾷ τίποτα στὸν κόσμον ἐξὸν ἀπὸ τοὺς παράδες. Εἶδες μὲ τί σεβασμὸ μίλοῦσε γιὰ τὸν πλούσιον μπακάλη ; . . . Θὰ πλουτοῦσε μὲ τὸ δράμι ὅλα τὰ οἰκόσημα τῆς γυναίκας του, ἂν μπορούσε

¹ Ἀπὸ ἀριστοκρατικὴ οἰκογένεια.

² Παροιμία γιὰ τοὺς ξεπεσμένους εὐγενεῖς.

νὰ τὰ κάμη γιαιτρικά στὸ φαρμακεῖό του. Γουστόζος ὅμως, ὁμμορφάνθρωπος καὶ ἔξυπνος. Μὰ νὰ μὴ τοῦ μοιάσῃ καθόλου ὁ γυνίκας του !

Γιὰ τὴν Παρασκευὴ μοῦ εἶπε :

— Σπίρτο μονάχο μά... ἄτυχῃ στὶς ἀγάπες της. Τὰ ἔχει μὲ τὸν Ἡλιακόπουλο¹ ποῦ ἔγραψε πῶς θέλει «νὰ εἶναι πάντα ἐραστὴς κι' οὐδέποτε νυμφίος». — Ἀκοῦς ἐκεῖ ! ποῦ νὰ σκάσῃ !.. ἔλεγε. Φαίνεται πῶς κάποιος τῆς πούλησε αἰσθήματα, κι' ἅμα ἔμαθε πῶς εἶνε μεμπρόνα², ἀποτραβήχτηκε.

Γιὰ τὶς μικρὲς μοῦ εἶπε :

— Ἀστεῖες δὲν εἶνε αὐτὲς οἱ δίδυμες ; Τὰ φασουλάρια ! Ἡ Κατίνα σὰ νὰ βλέπῃς τὴν Παρασκευὴ μὲ τὸ κιάλι ἀνάποδα κ' ἡ Ζωὴ σὰ νὰ βλέπῃς μὲ τὸν ἴδιο τρόπο τὴν Ὀλγα. Μοῦλθε νὰ ρωτήσω τίς μεγάλες ; Μὰ καὶ σεῖς λοιπὸν εἴσαστε δίδυμες ; Τελοσπάντων, πολυτέλεια περιττή. Τὸ σοῖ, μοῦ φαίνεται, μπορούσε νὰ διατηρηθῇ καὶ μὲ τίς δυὸ πρώτες.

Γελοῦσα πολὺ, ξεκαρδιζόμενον, ἴσως καὶ γιὰ νὰ κρύβω τὴν ἀνυπομονησίᾳ μου ὥς νὰ ἔλθῃ ἡ σειρὰ τῆς Ὀλγας. Ἐξαφνα ὅμως ἡ μερλίνα τῆς Τζούλιας σταμάτησε. Τὶ διάβολο ! ἐπίτηδες τῶκαμε ἢ τὴν ξέχασε ἀλήθεια ; Δὲ βάσταξα καὶ τῆς εἶπα :

— Ἀμὴ ἡ Ὀλγα ;

— ὦ, ἔκαμε ἡ Τζούλια εὐθύς· αὐτὴ σ' ἔχει στὸ μάτι.

— Ἐμένα ;

Ἡ μουν βέβαιος πῶς ἡ ἀδελφή μου τῶλεγε στ' ἀστεῖα, γιὰ νὰ μὲ πειράξῃ. Κι' ὅμως μὲ τὴν ἐλικρινέστερη ἀπορία μὲ ρώτησε :

— Μ' ἀλήθεια, δὲν τὸ κατάλαβες ;

— Ἐγὼ κατάλαβα τὸ ἐναντίο, τῆς ἀποκριθῆκα.

— Περίεργο !.. Μ' αὐτὴ δὲν ἔβγαλε τὰ μάτια της ἀπὸ πάνω σου. Ὅλη τὴν ὥρα σὲ κρυφοκίτταζε... Κι' ὅταν μιλοῦσες, πῶ, πῶς ἔκανε !.. Καθ'αὐτὸ ποῦ λένε, κρεμασμένη ἀπ' τὸ στόμα σου. Τὴν ἔχεις τρελάνῃ, τὴν κακομοῖρα ! Ἀγκαλιὰ μοῦ φαίνεται πολὺ φυσικό.

— Μά, Τζούλια, μὲ κοροϊδεύεις ;

— Ἀ, ἐμένα δὲ μὲ γελοῦν αὐτά... Δὲν εἶδες τὸν τρόπο της ;..

Σοῦ μιλοῦσε λίγο καὶ σὰ φοβισμένη... μὲ συγκίνησε... Μπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς πῶς σ' ἀπόφευγε γιὰ νὰ μὴν προδοθῇ... Ἀ, ἐμένα δὲ μὲ γελοῦν αὐτά !

— Ἀς εἶνε κι' ἔτσι... Μὰ δὲν μοῦ εἶπες, ἀλήθεια, πῶς σοῦ φαίνεται ἡ Ὀλγα ;

— Μά... τὴν ἀγάπησες ;

— Ὁχι.

— Ψεύτη !

— Οὐ, τώρα, καϊμένη !...

— Ἀς εἶνε. Ἐγὼ τὴν ἀγάπησα. Σοῦ ὀρκίζομαι... Μοῦ φαίνεται πῶς εἶνε ὁ μόνος ἄνθρωπος ἐκεῖ-μέσα. Καὶ μὲ μυαλό καὶ μὲ καρδιά.

¹ Γνωστός ζακυνθινὸς ποιητής.

² Ἀπένταρη. Λέγανε καὶ μεμπρόνα.

— Κι' ὁμορφη ;

— Ἄ, ναι· ἐμένα μᾶρέσει πολύ.

Μοῦ ἤλθε νᾶγκαλιάσω τὴν ἀδελφή μου στὴ μέση τοῦ δρόμου καὶ νὰ τὴ φιλήσω. Κρατήθηκα ὅμως κι' ὅσο μπορούσα καμώθηκα τὸν ἀδιάφορο, — πράγμα πολὺ περιττό, γιατί τὴ Τζούλια, ἀλήθεια, «δὲν τὴ γελοῦσαν αὐτά» . . . Ἀπὸ ῥέινη τὴν ὥρα, ἀναποδογυρίσθηκαν οἱ ἰδέες μου κι' ἔγινε φαιδρός, σχεδὸν εὐτυχής. Πολὺ διαφορετικά, μὲ καινούριο τώρα φῶς, ἐξηγοῦσα τὸν τρόπο, τὴ συμπεριφορὰ τῆς Ὀλγας, κι' ἄρχισα νὰ πλάττω τὰ τολμηρότερα ὄνειρα. Μοῦ φαινόταν πῶς ἡ Τζούλια εἶχε δίκην. Πῆρα θάρρος, ἐλπίδα, καὶ τὴν πρώτη φορὰ ποῦ ξαναεἶδα τὴν Ὀλγα, τὴν κύτταξα πρὸ ἀφοβῶς στὰ μάτια, προσπαθῶντας νὰ τῆς πῶ μὲ τὸ βλέμμα «σ' ἀγαπῶ». Ἐγείνε κατακόκκινη καὶ χαμήλωσε τὰ βλέφαρά της μὲ τὸν τρόπο ποῦ συνήθιζε, μὰ καὶ μ' ἓνα γλυκὸ, γλυκὸ χαμόγελο, ποῦ φανέρωνε μιὰ κατάβαθμὴ χαρὰ. Τὴν ἡμέρα ἐκείνη, στὸ σπίτι της, — εἶχα περάσει πάλι γιὰ νὰ πάρω τὸν Ἀλιβίζο, — αὐτὸ ἔγινε κάμποσες φορὲς. Ἀρχίσαμε μιὰν ἀληθινὴ ἀνταπόκρισι μὲ τὰ μάτια. Ἦταν στιγμὲς ποῦ κυτταζόμαστε τόσο ἐπίμονα, ὥστε τὰ μάτια τῆς Ὀλγας γυρίζαν ἀλλοῦ ἔτοιμα νὰ δακρῦσουν. Αὐτὸ, φυσικά, μ' ἔκαμε πρὸ τολμηρὸ καὶ πῆρα τὴν ἀπόφασιν νὰ φθάσω τὸ γρηγορότερό στὴν καθαρὴ καὶ ξάστερη ἐξομολόγησιν, βέβαιος τώρα πῶς καὶ τὸ στόμα δὲ θᾶδινε διαφορετικὴ ἀπάντησιν ἀπὸ τὰ μάτια . . .

Σχεδὸν καθεμέρα πῆγαινα στὸ σπίτι της. Τὸ πρωῒ, γυρίζοντας ἀπὸ τὸ γερμανικὸ μάθημα, περνοῦσα ἀπὸ τὸ μπενεσταντέικο καὶ τὶς περισσότερες φορὲς ἡ Ὀλγα τύχαινε στὸ παράθυρο. Τ' ἀπόγευμα πάλι ἦταν ἡ ἱστορία τοῦ Ἀλιβίζου. Μιὰ μέρα, ὁ γέρος μὲ προσκάλεσε καὶ τὸ βράδυ, μετὰ τὸ φαγητό, νὰ παίξουμε τὰ «χαρτάκια». Ἔτσι, στὸ διάστημα μιᾶς ἐβδομάδας, ἀπὸ τὴ βίβλιτά μας μὲ τὴ Τζούλια, προχώρησα πολὺ. Ἐφθασαν ἀρχίοντες, ποντοφύλακες, μισόλογα, διαφοροῦμενα ἀπὸ τὰ συνειδησιμὰ τῶν ἐρωτευμένων, ποῦ ἐνόμιζα πῶς μόνον ἡ Ὀλγα θὰ τὰ καταλάβαινε. Δυστυχῶς, τᾶρπαξε στὸ πέρασμά τους ἡ Παρασκευὴ ἡ ἔξυπνη, κι' ἀπαντοῦσε αὐτῇ. Μὰ μ' ἓναν τρόπο ποῦ μ' ἐδαιμόνιζε. Σὰ νὰ τῷχε βάλῃ πείσμα νὰ μοῦ κἀνὴ χαλάστρες. Μυρίστηκε τίποτα κι' ἄρχισε νὰ ζηλεύῃ ; Τῷκανε ἔτσι γιὰ γούστο, χωρὶς κακία ; Ἡ μιλοῦσε στὸ βρόντο, χωρὶς νὰ καταλαβαίνει, μὲ τὴ μανίαν ποῦ εἶχε νὰ βγάξῃ πάντα τὰ σπίρτα της ; Δὲ μπορούσα νὰ τὸ ἐξιχνιάσω. Ὅσες φορὲς ὅμως ἐπροσπάθησα νὰ δώσω μιὰν ἐξηγησὶν στὰ μισόλογά της, δὲν εὗρισκα παρὰ πῶς ἤθελε νὰ μοῦ πῇ : «Τοῦ κάκου χάνεις τὸν καιρὸ σου, ἡ Ὀλγα δὲ σ' ἀγαπᾷ !» Ἐρχονται ὅμως ἔπειτα οἱ εὐγλωττες ἐκείνες ματιές τῆς Ὀλγας καί, κάπου-κάπου, τὶς σπάνιες στιγμὲς ποῦ ἔλειπε ἀπὸ τὴ μέση ἡ Παρασκευὴ, κάτι μισόλογά της ποῦ μοῦλεγαν τὸ ἐναντίο. Ἔτσι ἀπὸ τὴν ἐλπίδα ἔπεφτα στὸ φόβο, καὶ πάλι ἀπὸ τὸ φόβο στὴν ἐλπίδα, κ' ἔλεγα πῶς αὐτὸ ἦταν ἓνα μαρτύριο ποῦ ἔπρεπε ὁπωσδήποτε νὰ πάρῃ τέλος γιὰτ' εἶχε βασιτάξῃ πολὺ : τέσσερες ἡμέρες, φαντασθῆτε ! Καὶ δὲν ἦταν ἄλλος τρόπος παρὰ νὰ μιλήσω τῆς Ὀλγας καθαρὰ ἢ νὰ τῆς γράψω . . .

* Ακολουθεῖ.